

DOKUMENTACIJA ZA IZVOZ ROBE SA PREFERENCIJALNIM POREKLOM OD A DO Š

Drage kolege, izvozna dokumentacija je ozbiljan posao, složitete se, nije uvek jednostavan i za osobe koje imaju bogato iskustvo. Vi koji ste od skoro u ovom poslu, ovaj vodič biće vam od posebne koristi.

Propusti se dešavaju često, i to zbog nedostatka vremena, brzine, kratkih rokova, u ostalom znate i sami kako je raditi pod pritiskom.

Ovaj vodič, biće vam od koristi i kao ček lista, da li ste napravili sva dokumenta koja su potrebna za izvoz.

Mnogo puta na predavanjima koja sam održala u prethodnom periodu, čula sam od veterana u ovom poslu, kako su u brzini napravili neki "banalan" propust, zbog kojih su kasnije imali ozbiljnih problema.

Biljana Trifunović

Sada kada smo se upoznali sa temom, da se predstavim vama koji me do sada niste upoznali.

Ja sam Biljana Trifunović, diplomirani ekonomista, sa bogatim praktičnim iskustvom iz oblasti spoljne trgovine, deviznog poslovanja i poreza.

U nameri da praktično iskustvo, bude dostupno i od koristi većem broju privrednika pokrenula sam 2011. godine stručnu platformu www.biljanatrifunovicifa.com gde jezikom privrednika pišem stručne tekstove o tome kako propise sprovesti u praksi.

Osam godina držala sam offline seminare po celoj Srbiji iz oblasti spoljne trgovine, deviznog poslovanja i poreza, kao predavač Privredne komore Srbije, ali i u organizaciji naše firme.

Stručna platforma i predavanje nisu me odvojile od svakodnevnne prakse

Krenimo redom

Prvo da napravimo podelu, postoji više vrsta izvoza, u ovom vodiču, pažnju posvećujem redovnom izvozu koji može biti:

- Izvoz robe bez porekla i;
- Izvoz robe sa preferencijalnim poreklom.

Redovan izvoz robe bez utvrđivanja porekla

Republika Srbija ima potpisane ugovore sa velikim brojem zemalja o prometu robe bez plaćanja carinskih dažbina. Da bi se ostvario uslov za primenu bescarinskog prometa, naravno moraju da se ispoštuju određena stroga pravila. Što priznaćete, nije uvek moguće.

Kada se kaže da je roba bez porekla, to znači da nije moguće ispoštovati odredbe međunarodnih ugovora da bi roba stekla poreklo, jer je na primer repromaterijal za proizvodnju određenog proizvoda poreklom iz Kine.

Biljana Trifunović

U ovom delu, bavimo se potrebnom dokumentacijom za izvoz robe za koju nećemo prilagati dokumentaciju o poreklu, znači redovan izvoz bez porekla.

Nešto što se apsolutno podrazumeva po svim međunarodnim i domaćim propisima da je pre isporuke robe trebata da imate UGOVOR. Dešava se da firme koje dugo saraduju propuste da sačine ugovor što kasnije može da bude ozbiljan problem.

1. Ugovor o izvozu ili potvrđena porudžbenica sa svim elementima ugovora, to je prvi obavezan dokument;
2. Izvozni račun;
3. Otpremnica – može zajedno Račun-otpremnica;
4. Paking lista;
5. Nalog za rad špediteru*.
6. Sertifikati, ukoliko vrsta robe zahteva preglede
7. CMR obrazac popunjava ili vozač ili pošiljaoc robe. Vozač svojim potpisom potvrđuje da je primio robu na vozilo, ukoliko se roba isporučuje kamionom.

Biljana Trifunović

1. Osnovni – obavezni elementi ugovora o izvozu ili potvrđena porudžbenica su:

-Ugovorne strane: poručilac robe i izvoznik, što znači navesti naziv firme, poreski broj, mesto, adresa, zemlja i odgovorno lice koje potpisuje ugovor;

-Predmet izvoza – trgovački naziv robe, količina, jedinična i ukupna cena. Ugovor ili porudžbenica koji nisu finansijski definisani ne smatraju se dokumentom;

-Uslovi plaćanja: avansno*, po isporuci u roku od xx dana, bankarska garancija.....

Biljana Trifunović

Avansna naplata izvoza – mora da bude iskazana u ugovoru, aneksu ugovora ili porudžbenici, važno je da znate zašto je važno. Ukoliko naplatite izvoz robe avansno a da nije navedeno u ugovoru, ako robu ne izvezete u poreskom periodu kada ste primili avans, imate obavezuu da obračunate i platite PDV za primljeni avans!

-Mesto isporuke robe – paritet isporuke INCOTERMS 2020 određuje ko snosi troškove transporta i osiguranja robe na putu;

-Rok isporuke;

-Penali/kaznene odredbe za kašnjenje u isporuci:

-Obavezno – staviti klauzulu više sile;

-Mesto nadležnosti suda u slučaju spora, kada god je moguće ugovorite nadležnost suda u Srbiji. Prema međunarodnom pravu, mesto nadležnosti suda treba da bude – mesto sedišta potencijalno oštećene strane.

Biljana Trifunović

2. *Izvozni račun*

Prvi deo izvoznog računa je isti kao kada se fakturiše u zemlji.

1. naziv, adresa i PIB pošiljaoca robe- to imate na svom memorandumu već;
2. naziv, adresa i PIB primaoca robe;
3. mesto i datum izdavanja i redni broj računa;
4. datum prometa dobara
5. valutu plaćanja /visinu avansnih plaćanja;
6. vrstu i količinu robe po svakoj stavci;
7. ukupan broj koleta i težinu;
8. cena po jedinici mere i ukupnu vrednost robe;
9. **paritet isporuke.**

Biljana Trifunović

Na vašem memorandum, pišete podatke o kupcu, ali nije obavezno da mesto i primalac robe bude kupac iz ugovora.

Što znači da vi možete sa jednom firmom da ugovorite prodaju robe, dozvoljeno je da od kupca dobijete nalog da firma za isporuku robe, mesto kao i zemlja mogu da budu sasvim drugi.

Npr. ugovorili ste prodaju robe sa kupcem iz Nemačke, u međuvremenu dobijete instrukciju da robu isporučite u Rusku Federaciju.

-Datum i mesto na računu, kao i DPD (datum prometa dobara) se podrazumevaju.

-Komerčijalni deo: trgovački naziv robe, jedinica mere, količina, jedinična cena i ukupna cena se podrazumevaju.

-Ukoliko ste primili avans za robu, obavezno ukupnu sumu za naplatu umanjite za primljeni avans, datum naplate avansa se takođe upisuje.

-Slovima : npr. *Pethiljadaeura i 00/100 eura*

ZA NAPLATU : *Dvehiljadeeura 00/100 eura*

Biljana Trifunović

Posebni podaci koji se iskazuju na izvoznom računu:

- Napomena o poreskom oslobođenju : Oslobođeno PDV na osnovu člana 24. St. 1. tačka2. Zakona
- Izvoznik: WYX d.o.o. Beograd
- Paritet : DAP Berlin, Nemačka
- Mesto isporuke : Berlin, Nemačka
- Pakovanje : 00 koleta. Neto 00.000,0 KG / Bruto 00.000,0 KG
- Tarifni broj robe: poželjan podatak – nije obavezan,

- Sve prethodno navedeno su obavezni delovi izvoznog računa!
- **Važno:** PDV se ne obračunava, ne iskazuje na računu po članu 24. Zakona o PDV.
- USLOV za oslobođenje od PDV je pečat o istupu na JCI. To špediter u carini završava 3-4 dana nakon izvoza robe. Svakako, biće slučajeva kada će te slati robu kao zbirnu pošiljku DHL ili Poštom. O pečatu o istupu morate vi da vodite računa i podsetite špeditera, inače plaćate u Srbiji PDV.

Biljana Trifunović

3. i 4. Otpremnica i paking lista

Ova dokumenta izdaju se u momentu kada roba napušta magacin ili stovarište.

Potpisuju je magacioner i vozač i time potvrđuju da je roba preuzeta.

Osnovni elementi koje otpremnica sadrži su: podaci o kupcu, registarski broj vozila u koje je roba utovarena, ime vozača i podaci o robi.

Otpremnica se izdaje u 4 primerka, kao i izvozni račun.

Biljana Trifunović

5. Nalog za rad špediteru

Nalog za rad špediterskoj kući obavezno trebate da:

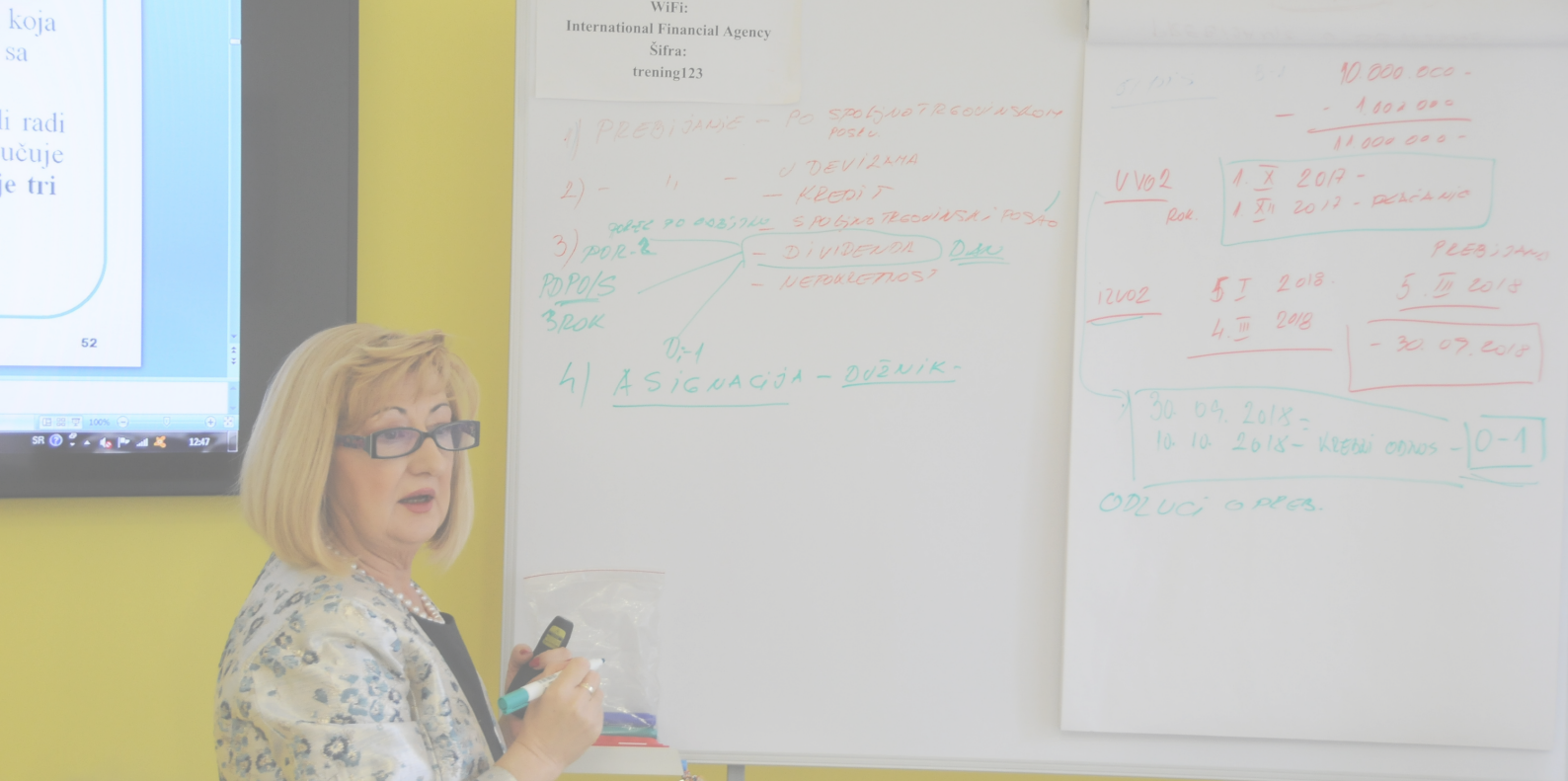
- Pošaljete u pisanom obliku, usmeni dogovor telefonom nije dokument;
- Svaku isporuku treba posebno najaviti.

Vidite, vaša firma može da ima ugovor o saradnji sa 5-6 špediterskih kuća, kao što možete da imate tekući račun u više banaka. Ali samo jedna špediterska kuća može pred Upravom Carine da vas zastupa u postupku izvoza robe.

Nalog za rad špediteru praktično predstavlja ugovor za konkretan posao.

Biljana Trifunović

POSEBNA DOKUMENTA KOJA PRATE ROBU KOJA IMA PREFERENCIJALNO POREKLO

Kao što sam vam već rekla, Srbija ima potpisane ugovore o prometu proizvoda i robe bez plaćanja carine – slobodna trgovina. Međunarodni ugovori omogućavaju veću konkurentnost naše robe na određenim tržištima.

Biljana Trifunović

Srbija ima potpisane ugovore o slobodnoj ili povlašćenoj trgovini sa:

- Zemljama Evropske Unije;
- Članica je CEFTA sporazuma;
- Članica je EFTA sporazuma;
- Članica je BRK sporazuma;
- Potpisnica je PEM konvencije;
- Potpisnica je SAP konvencije
- Potpisan je ugovor o izvoz u SAD u ovom momentu, 5.400 proizvoda su oslobođeni carine.

Biljana Trifunovic

KRITERIJUMI ZA STICANJE STATUSA ROBE SA POREKLOM

Sporazumi o slobodnoj trgovini zasnovani na panevropskim pravilima o poreklu robe:

1. Potpuno dobijeni proizvodi (poljoprivredni, mineralni...)
2. Dovoljno obrađeni ili prerađeni shodno listi obrade ili prerade
3. Kumulacijom porekla robe (korišćenje materijala sa preferencijalnim poreklom EU, CEFTA, EFTA, Turska)
4. Kombinacijom napred navedenih uslova

Neophodni dokazi o poreklu robe
EUR1 (EU, EFTA, CEFTA 2006, Turska) rok trajanja 4 meseca

ili

Izjava izvoznika o poreklu na fakturi ili nekom drugom komercijalnom dokumentu
(za vrednost robe do 6000 evra)

ili

Izjava ovlašćenog izvoznika na fakturi ili nekom drugom komercijalnom dokumentu
(bez limita na vrednost robe)

Biljana Trifunović

Da bi primenili propisana pravila o poreklu robe, potrebno je upoznati se detaljno sa uslovima koji su navedeni u ugovorima. Kada su u pitanju ugovori sa: zemljama EU, CEFTA, EFTA, PEM Konvencija i SAP konvencija, uslovi za sticanje porekla robe su jednoobrazni.

Posebno treba obratiti pažnju kada se izvozi u zemlje potpisnice BRK sporazuma su: Srbija, Belorusija, Kazahstan i Ruska Federacija. U ovom sporazumu navedeni su malo drugačiji uslovi i robe koje mogu da se prodaju bez plaćanja carine. Odnosno, mali broj roba je na spisku koji podleže carinskim obavezama.

- Za robu u čiju je proizvodnju uključeno više od jedne države, uzima se poreklo iz države u kojoj je prošla poslednju bitnu, ekonomski opravdanu obradu ili preradu.

Uslov je da je tom preradom proizvod značajno promenjen, ili je stvoren potpuno nov proizvod.

Biljana Trifunović

Preferencijalno poreklo robe može se steći:

Dijagonalna kumulacija porekla i

Bilateralna kumulacija porekla

Dijagonalna kumulacija porekla - podrazumeva učešće najmanje 3 ugovorne strane (države), tj. korišćenje sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda iz različitih zemalja, pri čemu se te sirovine tretiraju kao domaća komponenta.

Bilateralna kumulacija porekla - podrazumeva "sabiranje" porekla između dve države (npr. uvozna sirovina ili komponenta iz neke zemlje partnera, doraduje se u Srbiji, a gotov proizvod izvezen je u zemlju odakle je sirovina - komponenta uvezena).

Biljana Trifunović

Da rezimiramo, koji su to propisani uslovi za sticanje preferencijalnog porekla robe:

- roba koja je u celini proizvedena,
- roba koja je u dovoljnoj meri prerađena ili obrađena,
- Za robu u čiju je proizvodnju uključeno više od jedne države, uzima se poreklo iz države u kojoj je prošla poslednju bitnu, ekonomski opravdanu obradu ili preradu.
- Uslov je da je tom preradom proizvod značajno promenjen, ili je stvoren potpuno nov proizvod.

KRITERIJUMI ZA ODREĐIVANJE ZNAČAJNIH PROMENA PROIZVODA (DOVOLJNE OBRADJE ILI PRERADE)

- izmena tarifne oznake iz Carinske tarife
- kriterijum dodate vrednosti (ad valorem)
- kriterijum obrade ili prerade (prema Listi obrade ili prerade - iz Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju sa carinskom robom)

Biljana Trifunović

Šta je posebno važno, u pomenutim sporazumima - propisani su detaljni uslovi koji se odnose tačno na određene grupe proizvoda – tarifne brojeve tih roba.

Dešava se da privrednici odaberu uslov koji u datom trenutku njima odgovara. To je pogrešno. Mora se poštovati navedeni uslov za određenu robu.

U Uredbi dozvoljen postupak sa robom, navedeni su precizni uslovi za sticanje preferencijalnog porekla robe, za svaku tarifnu glavu, ili deo glave, propisan je uslov.

Ukoliko vaša roba ili proizvod ispunjavaju propisan uslov, tada stičete pravo da robu u izvozu prati EUR obrazac, koji je praktično pasoš za ulazak robe koja neće biti ocarinjena u zemljama potpisnicama sporazuma: EU, CEFTA; EFTA; SAP.

Za zemlje potpisnice BRK sporazuma potreban je CT-2.

Obrasci EUR i CT-2 otvara vam špediter, i overava ga Uprava Carine.

Prilikom izvoza robe u SAD dokaz o poreklu je Form A – izdaje Privredna komora Srbije.

Biljana Trifunović

Dokumenta koja dokazuju preferencijalno poreklo robe su:

U prvom delu ovog materijala, podrazumeva se da ćete ista dokumenta napraviti i za robu koja je stekla uslov da može da se izveze sa povlasticom, da vaš kupac nema obavezu da plaća carinu.

Izjava o poreklu robe – je ključni dokument

Izjavu o poreklu robe, možete da napišete na samom izvoznom računu ukoliko ukupna vrednost robe ne prelazi 6.000 eura.

Kada ukupna vrednost robe prelazi graničnu sumu od 6.000 eur tada dajete nalog špediteru da popuni – otvori Obrazac EUR. Zapamtite, po vašem nalogu špediterska kuća otvara Obrazac EUR, ali za tačnost i ispravnost podataka, odgovarate vi kao izvoznik.

Biljana Trifunović

*Izjave o preferencijalnom poreklu robe na fakturi
piše se na sledeći način:*

**Izjava na srpskom jeziku za robu čija
vrednost ne prelazi 6.000 eur:**

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom
ispravom (carinsko ovlašćenje br. _____ (1)
izjavljuje da su, osim ako je drugačije
izričito navedeno, ovi proizvodi _____ (2)
preferencijalnog porekla.

**Izjava na engleskom jeziku čija vrednost
ne prelazi 6.000 eur:**

The exporter of the products covered by
this document (customs authorization No
_____ (1)) declares that, except where
otherwise clearly indicated, these products
are of _____ (2) preferential origin.

Biljana Trifunović

Kada je vrednost robe u izvozu veća od 6.000 eur, onda pišete Izjavu o poreklu robe kao poseban dokument, i overavate svojm potpisom, mada Uprava Carine još uvek traži i pečat, koji nije obavezan već više godina u nazad.

Kada dostavite UC i izjavu o poreklu robe, bez obzira da li je napisana na računu, ili kao poseban dokument, znajte da morate u svakom trenutku, na zahtev carinskih ili drugih nadležnih organa zemlje u koju izvozite robu da podnese sve odgovarajuće isprave kojima dokazujete da predmetna roba ima status proizvoda s poreklom, kao i da zadovoljava ostale zahteve.

Dokazi o poreklu važe četiri meseca od dana izdavanja, i u tom roku moraju biti podnesena carinskim organima u zemlji uvoznici.

Biljana Trifunović

KRATKOROČNA IZJAVA IZVOZNIKA ZA ROBU SA POREKLOM

Ja, dole potpisani, izjavljujem da je roba navedena na ovom računu _____ (1) proizvedena u Republici Srbiji i da zadovoljava pravila o poreklu robe koja važe u preferencijalnoj trgovini sa _____ (2).

Obavezujem se, ukoliko se to traži, carinskim organima dati na uvid dokaze koji potvrđuju ovu izjavu.

_____ (3) _____ (4)
_____ (5) _____ (6)

Objašnjenje za popunjavanje Izjave:

(1) Broj i datum izdavanja računa. Ako je samo deo robe sa računa obuhvaćen izjavom, tu robu treba posebno označiti (npr. zvezdicom*), a na izjavi se treba pozvati na posebnu oznaku. Ukoliko se koristi neki drugi komercijalni dokument a ne račun, umesto reči "računu" staviti naziv tog dokumenta.

(2) Zemlja na koju se odnose pravila o preferencijalnom poreklu

(3) Datum i mesto

(4) Naziv privrednog društva

(5) Potpis

(6) Ime i prezime osobe koja je potpisala izjavu i funkcija u privrednom društvu

Biljana Trifunović

DUGOROČNA IZJAVA IZVOZNIKA ZA ROBU SA POREKLOM

**Ja, dole potpisani, izjavljujem da je dole
navedena roba**

_____ (1) _____ (2)

_____ koja se
redovno isporučuje privrednom društvu

_____ (3) proizvedena u Republici
Srbiji i da zadovoljava pravila o poreklu robe koja
važe u trgovini sa _____ (4).

Biljana Trifunović

Ova izjava važi za sve buduće isporuke ovih proizvoda otpremljenih u vremenskom periodu od _____ do _____ (5). Obavezujem se odmah obavestiti _____ (3) ukoliko izjava prestane da važi.

Obavezujem se, ukoliko se to traži, carinskim organima dati na uvid dokaze koji potvrđuju ovu izjavu.

_____ (6) _____ (7)
_____ (8) _____

Objašnjenje za popunjavanje Izjave:

(1) Opis robe

(2) Trgovačka oznaka (broj modela, tip, itd.)

(3) Naziv privrednog društva kome se roba isporučuje

(4) Zemlja na koju se odnose pravila o preferencijalnom poreklu

(5) Vremenski period za koji se izdaje dugoročna izjava (ne duže od 12 meseci)

(6) Mesto i datum

(7) Potpis

(8) Ime i prezime osobe koja je potpisala izjavu i funkcija u privrednom društvu

Biljana Trifunović

**Dokumenta koja
su vam
neophodna da
bi napisali
Izjavu o poreklu
robe**

Biljana Trifunovic

Izjava o poreklu robe piše se na osnovu dokumenata koja dokazuju da roba stvarno može da se izveze kao roba sa poreklom:

-Ukoliko ste vi uvezli robu ili repromaterijal, to je lakši način da formirate dokaznu dokumentaciju: uvozni račun, JCI gde je popunjena rubrika 36 – upisano preferencijalno poreklo robe iz uvoza;

-Ukoliko kupujete materijal ili od veletrgovlja koje su inače uvoznici, tada trebate prilikom kupovine robe da traže od prodavca repromaterijala da vam da skeniranu uvoznu dokumentaciju, račun može i nije neophodan o uvoz, ali je neophodan JCI na kojem se jasno vidi rubrika 36 na JCI – u rubrici 36 upisuje se šifra – zemlja porekla.

Uz JCI prodavac repromaterijala dužan je da da IZJAVU O POREKLU MATERIJALA za konkretan račun po kojem ste kupili repromaterijal za izradu proizvoda, ili robu koju će te u nepromenjenom stanju isporučiti kupcu.

-Ukoliko ima više dobavljača, od svakog trebate da posedujete račun i izjava o poreklu robe.

Biljana Trifunović

Na osnovu ovih dokumenata pravi se:

- Specifikacija računa i;
- Normativ – ukoliko ste proizvođač.

Ukoliko roba zadovoljava propisane uslove za poreklo, tada izvoznik piše:

- Izjavu o poreklu robe
- Specifikaciju računa – spisak svih dobavljača i računa od kojih ste kupili repromaterijal ili robu. Svu dokumentaciju skeniranu prilažete preko špeditera Carini.
- Pišete nalog špediteru da pored izvoznog JCI otvori i Obrazac EUR – dokaz o poreklu robe, na osnovu koje se roba uvozi u zemlju kupca bez plaćanja carine samo PDV.

Biljana Trifunović

Drage kolege, verujem da će vam ovaj priručnik biti od koristi u svakodnevnom radu. Vama koji ste već dugo u poslu, može koristiti kao ček lista kada dobijete od kolega dokumentaciju za izvoz, proverite da li je sve urađeno po propisima.

Vi, koji od skoro radite na poslovima izvoza, smatram da će biti odličan vodič kroz proces pripreme dokumentacije.

U narednom periodu, dobijaćete još dopunskog materijala koji se odnosi na ovu temu, što će vam svakako pomoći da se podsetite ili sklopite kompletnu sliku. Izvoz robe, je prvi korak, ali robu treba i naplatiti..... često ima još dosta aktivnosti do konačnog zatvaranja predmeta.

Do sledećeg pisma, pozdravljam vas i želim vam svako dobro.

Biljana Trifunović

Da rezimiramo

Izvozna dokumenta za redovan izvoz robe i izvoz robe sa preferencijalnim poreklom su:

1. Ugovor o izvozu ili potvrđena porudžbenica sa svim elementima ugovora, to je prvi obavezan dokument;
2. Izvozni račun;
3. Otpremnica – može zajedno Račun-otpremnica;
4. Paking lista i
5. Nalog za rad špediteru*.
6. Sertifikati, ukoliko vrsta robe zahteva preglede
7. CMR obrazac popunjava ili vozač ili pošiljaoc robe. Vozač svojim potpisom potvrđuje da je primio robu na vozilo, ukoliko se roba isporučuje kamionom.

Robu sa preferencijalnim poreklom prate još i sledeća dokumenta:

1. Izjava o poreklu robe
2. Specifikacija računa od dobavljača
3. Normativ – ukoliko ste proizvođač
4. Obrazac: EUR, CT-2 ili Form A u zavisnosti gde se roba izvozi.

Biljana Trifunović

*Hvala vam
Biljana Trifunovic*